

■ MOLERINDVINDING

Stærhøj-naboer i protest mod gravning

Tab af landskabelige og geologiske værdier angives som vigtigste årsag til modstanden. Udenøns myndigheder indtager en mere pragmatisk holdning til råstofindvindingen

AF CARSTEN TOLBØLL
ctb@mf.dk

Beboere i et bredt bælte fra Sundby til Sønder Dråby er ikke indstillet på at give råstofvirksomheden Damolin A/S tilladelse til at grave moler ved Stærhøj nord for Bjergby. Omkring 25 husstande i området er blandt de 49, som i sidste måned sendte særskilte indsigelser til Morsø Kommune over den miljøredegørelse og forslag til kommuneplantillæg, der vil give virksomheden lov til at tage hul på et nyt graveområde på Nordmors.

Det kan læses, efter at kommunens Natur- og Miljøafdeling har offentliggjort indholdet af indsigelserne. De private nærer frygt for, at gravning ved Stærhøj og eventuelt senere Mosebjerghøj ved Sundby for altid vil skamfere det unikke geologiske landskab langs Flade Klit. De ønsker uden undtagelse, at det kuperede kystlandskab får lov at ligge som landbrugs- og rekreative arealer.

Beboerne bakkes op i deres modstand af Danmarks Naturfredningsforening og partiet Det Radikale Venstres respektive Morsø-afdelinger, mens tre offentlige myndigheder indtager en mere pragmatisk holdning til spørgsmålet om råstofindvinding.

Naturstyrelsen har haft bekymringer om levevilkårene for truede dyrearter som markfirben, men erklærer sig tilfreds, hvis kommunen opretholder et krav om at nedlagte molerbrud ikke må gro til.

Aalborg Stift har forholdt sig til udsigtsforholdene fra Sundby Kirke og kirkegård. I modsætning til Flade-Sundby-Skallerup Sognes Menighedsråd, der også har gjort indsigelse, konkluderer stiftet, at et molerbrud ved Stærhøj ikke vil påvirke disse i kritisk grad. Dog tager man forbehold over for Mosebjerghøj, som ligger tæt på kirken. Til dele af dette område har Damolin anmeldte graverettigheder, men Mosebjerghøj indgår ikke i den aktuelle sag.

Vejdirektoratet nøjes med at henstille til, at molertransporter fra Stærhøj mod Damolins fabrik ved Skarrehage ikke ledes ud på den trafikerede Rute 26. Blandt de øvrige indsigelser forholder Bjergby Friskole, et par, der bor på adressen

Flere end 25 private husstande har gjort selvstændige indsigelser mod at give Damolin tilladelse til indvinding på Nordvestmors

Fårtoftvej 4, Foreningen til Bevarelse af Mosebjerghøj og Stærhøj samt Beboerforeningen på Mosebjerghøjvej og Molervej sig til transportspørgsmålet. De udtrykker henholdsvis bekymring for belastning og trafik på de små veje ud mod Nordmorsvej og frabeder sig gennemkørsel af tunge lastbiler gennem Bjergby.

Det er dog i overvejende grad det landskabsmæssige aspekt, som er genstand for indsigelserne.

Ikke et eneste af de 49 hørings svar bifalder Damolins ret til at grave moler i området og argumentet med at sikre beskæftigelsen på virksomhedens fabrik på Mors. Heller ikke de krav om og planer for reetablering af Stærhøj efter 20 års indvinding, som indgår i kommunens miljøredegørelse, tilfredsstillende indsigelserne. (Se nogle af argumenterne hosstående.)

Hvad der skal ske med

indsigelserne, ligger ikke helt fast på nuværende tidspunkt. 1. juli overgik råstofplanlægningen som område fra kommunerne til regionerne. Arne Kirk, chef for Natur og Miljø i Morsø Kommune, siger at kommunen om kort tid skal have et møde med Region Nordjylland for at aftale videre procedure.

- Stærhøj er den første sag i vores region, som skal behandles efter den nye opgavefordeling. Sandsynligvis bliver det

regionsrådet, som skal behandle ansøgningen om råstofindvindings-tilladelse og vvm-redegørelsen (vurdering af virkning på miljøet, red.), mens kommunalbestyrelsen skal vedtage kommuneplantillægget, siger Arne Kirk.

Foreløbig får udvalget for teknik og miljø en orientering om indsigelserne på dets møde på onsdag.

Det skriver naboerne

"Gennemføres udgravningsplanerne vil Mors blive kendt og omtalt som et område, som omsatte store turistmæssige muligheder til produkter uden nævneværdig samfundsmæssig værdi. Mors og øens beboere fortjener ikke at komme i søgelyset på denne negative og triste måde."

Povl Krosgaard-Larsen, Over Bakken 6

"Hensynet til det smukke morænelandskab i området er vigtigere end hensynet til råstofindvinding. Der er jo andre steder hvor indvirkningen på landskabet vil være mindre synlig, så fabrikken vil sagtens kunne skaffe sig

råvarer andet steds fra."

Jørgen Vestergaard, Fårtoftmark 5

"Husene ved gravearbejdet og transportvejen bliver usælgelige. Det er jo genindførelse af Stavnsbåndet."

Bente Dalgaard Høgh og Leif Høgh, Vinderup (har tilknytning til Stærhøj)

"Hvordan kan øens folkevalgte politikere vælge at ødelægge den smukke og unikke natur vi er begavet med på Mors. Et landskab som er skabt over mill. af år, vil de destruere over 20 år. Et landskab, som ikke kan genetableres."

Helle Svendsen Bull og Erling Peder-

sen Bull, Under Bakken 53

"Den omtalte beplantning tjener alene til at skjule landskabsødelæggelserne. Om det er

muligt, kan man godt tvivle på. Værre er, at den samtidigt bidrager til at udviske den klare landskabsstruktur med de lange morænerygge, som netop kendetegner området. Har nogen sagkyndig analyseret denne kulisses virkning på landskabet?"

Anne Næsdorf, Skolebakken 39

"Det overordnede problem ved Miljørapporten er, at man fra forvaltningens

side ikke foretager sig det, man i henhold til Råstoflovens §3 burde gøre, nemlig at foretage en konkret afvejning af råstofressourcernes samfundsmæssige betydning på den ene side og beskyttelse og bevarelse af landskabelige værdier på den anden side."

Christian Høgh, Molvervej 2

"Undertegnede skal give indsigelse mod indvinding af moler i Stærhøjområdet. Forslaget er ikke godt for Mors."

H. Knudsen, Molvervej 7